

71 LET KASNEJE

JURIJ PAVEL EMERŠIČ

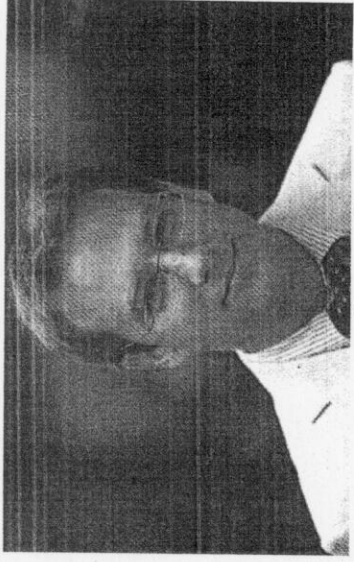
Množice na grobovih ob dnevu vseh svetih so nam razkrile enega izmed kriterijev, po katerem se človek loči od primatov. Pogrebni rituali in načini pokopa so se skozi zgodovino sicer spreminjali, sakralni značaj grobov pa nikoli. Že v prvih civilizacijah je bilo onečaščenje grobov skrajno nizkotno dejanje, zato so tudi roparji pazili, da so pobirali le grobne pridelke, pokojnikov pa se niso dotikali. Zaradi rimskega spoštovanja počivališč mrtvih so se kristjani večkrat zatekli v katacombe in tja jim preganjalci krščanstva niso nikoli sledili.

Arhitekt Jože Plečnik si je 2000 let kasneje zamislil ljubljanske Žale kot posvečen kraj, Vrt vseh svetih. Arhitekt si v svoji najhujši nočni mori ni predstavljal, da se bo samo nekaj let zatem pričela velika skrunitev grobov na Žalah, Orlovem vrhu in drugod po Sloveniji. Samo mesec dni po prihodu zmagovite partizanske vojske v Ljubljano je notranji minister Zoran Polič izdal ukaz o uničenju grobov nasprotnikov revolucije. Podobno kot v Franciji med jakobinsko diktaturo so tudi tukaj trupla pokojnikov izginila neznamo kam. Z Orlovega vrha so jih vozili celo v tovarno lepila ... Slovenija je padla na predcivilizacijski nivo.

70 let kasneje je Slovenija še vedno polna množičnih grobišč, ki nas po številu umorjenih postavljajo na prvo mesto v povojni Evropi. Visoko nad Srebrnico. Že 25 let slovenska javnost boji ali manj apatično spremlja izkopavanje človeških kosti, rožnih vencev, vojaških »opasačev«, ženskih kit, pa tudi majhnih otroških skeletov ... Ob vsaki tovrstni novici se razvnamejo pogosto neprijetne in celo sovražne razprave glede načina pokopa, kraja pokopa, zgodovinske vloge umorjenih, itd. Politična elita se je v zadnjem letu odločila pospešiti pokopavanje pobitih in je ob koncu avgusta o svoji nameri seznanila tudi slovenske škofo. Ti so zveli odločitev države o hitrem in neposrečenem izboru zadnjega počivališča »na znajek«. Še več, nadškof Cvikl je izrecno poudaril, da se z odločitvijo o »uvozu« mrtvih v njegovo škofijo škofo niso strinjali, saj so tako kot večina svojcev pobitih želeli pokop na Teharjah. Maribor je namreč za mnoge starejše predaleč, za svojce pobitih nima nobene simbolne teže in nena- zadnje zamegljuje unikatnost slovenskega Odpora, ki se tukaj izgublja v nepregledni množici zajetih in v okoliških tankovskih jarkih pobitih Hrvatov. Kljub jasno izražnemu stališču in nestrinjanju s krajem pokopa pa slovenski škofo že

O važnosti sodnih ustanov v vsaki družbi ni treba še posebej poudarjati. Tudi mi, v Argentini, to od blizu vidimo in občutimo. Prav tako važno je sodstvo v Sloveniji, predvsem v sedanjih, še vedno prehodnih časih, ko mnogokrat niti dogajanja sučejo »strici iz ozadja«. Prav sedaj se zamenjava mesto enega od ustavnih sodnikov.

Predavatelj na Harvardu dr. Klemen Jaklič (ddr. - ima dvojni doktorat) je dal soglasje za kandidato za ustavnega sodnika. Spominimo: dr. Jakliča so nedavno že izigrali člani vladajoče koali-

Dr. Klemen Jaklič

cije, ki so ga izločili kot kandidata za sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice (ESČP). Kljub temu pa gre za predavatelja z veliko mednarodnimi izkušnjami in tudi enega najuglednejših pravnih strokovnjakov v Sloveniji po izboru glasovanja, ki ga opravlja Družba fax-Fin-Lex.

Dr. Jaklič je v raznih oddajah, predvsem na radiu Ognjišče, katerega gost je enkrat na mesec, že večkrat komentiral delo ustavnih sodnikov. Marca je in vprašanje, zakaj so ti sodniki potrebni in pomembni, dejal: »Gre za izjemno pomembno institucijo, funkcijo v

šamo, ali ga ne bodo izigrali tudi tokrat.

Predavatelj na Harvardu, ki se lahko pohvali z vrsto strokovnih knjig in člankov, ki so dobili pozitiven odmev po vsem svetu, se kljub temu ne da. Mimogrede: mnogi danes vodilni pravni strokovnjaki v Sloveniji dr. Jakliču, po strokovnih objavah v slovenskem, predvsem pa angleškem jeziku, ne sežejo niti do kolen. Na twitterju je ob soglasju za kandidato za ustavnega sodnika z a p i s a l :

»Dal soglasje k predlogu za kandidato za ustavnega sodnika. Skupaj z vašo podporo nastavimo ogledalo še enkrat, dvakrat, stokrat, če bo treba. Za pravno državo.«

Kljub temu ne gre zanemariti zgodbe, ki smo jo videli pri Jakličevi kandidaturi za sodnika na ESČP. »Sodni svet je vlek el neke svoje preference, pri čemer je šlo za popolno zizanost' sodnega sveta in nekaterih kandidatov, za tesna osebna prijateljstva,« je dejal Jaklič in spomnil, da so nekoliko kasneje ugotovili: še to, da kljub temu, da so ga med kandidati za ESČP dali na zadnje mesto, lahko

Concert

Obiskali so nas pevci iz Logatca

hvalnico za prejeto, ojeno življenje. dvanajst delov za zbor in Veronika Malovrh Nadia Magister, ki sta letili z intenzivno in pretacijo. Prvzaprav ijeva skladba zvenela io, odlično. estra je dodatno opredbo. lo publiko prihranjeno je in sicer Händlova

remstvu komornega

tva za prečudovit dvorano z močnim, lnim aplavzom. tešanega pevskega ita mešanica prijegled poln upanja v so obujali vsi, ki so r prepevali v zboru. am vsem, ko zaslet in pogum pri takih koncert. prepevanju je v za 45 let zvestega, vlešanega pevskega redsednik Našega j, predal priznanje, of. Andrejka Selan nje je poklonila S v Argentini, ga. 1. lje vedo koliko je ireditev ali koncert eč pa v teh 45 let vseh pevcev je ga. ljl, ki je bila med ni šestimi pevci, ahvale in ponosa, larili ustanovitelja na ter zborovod-ebno zahvalo je vPZSJ g. Marcelo vvesto stoji zboru

pesnitvijo se je vega doma Ex o Brula povezal arja MPSJ in so ri. r zahvalil vsem, ehu enkratnega grama je vodila nski prostor je s sodelavci, luči bi fantje Našega anje je bilo delo na umetniškem eselo presenetili . Kličemo še na veliko lepih ur

-mit

Pevsko društvo Logatec, ustanovljeno l. 1911, je eno od najstarejših aktivno delujočih društev na Logaškem. Tako smo brali v programu tisti, ki smo v soboto 29. oktobra vstopili v dvorano Hladnikovega doma v Slovenski vasi, da smo prisostvovali koncertu njihovega Mešanega pevskega zbora. Nekaj let je že minilo, odkar smo imeli v Slovenski vasi zadnji zborovski koncert, in ob tej priložnosti nam je marsikateremu ponovno stopilo pred oči (in v dušo) kako lepe priložnosti so to, za

navzoči spremljali z lastnim petjem. Pri bih smo zaživel tudi posebnost: zbor je podal »Pesem od rojstva« pri kateri je kot solist pel tenor Bogdan Magister, Argentinec ki se je pred leti preselil v Slovenijo. Z njim se je publika posebno navdušila in ga s toplim aplavzom nagradila.

Sledili so končni pozdravi. Najprej je predsednik Vinko Glinšek ponovno nagovoril nastopajoče in jim v zahvalo podaril izvod knjige, ki opisuje prvih petdeset let Slovenske vasi. Predsednik zbora pa je

umetniška doživetja in tudi za družabno srečanje vaščanov z rojaki, ki prihajajo na obisk iz Slovenije.

Ob 20.15 uri je iz ozadja dvorane prišla na oder skupina nad štirideset navdušenih pevcev, ki so okrasili topli pomladanski večer s predstavitvijo. Najprej je ga. Mirjam Goljevšček z dobrodoščico otvorila glasbeni večer; predsednik Društva Slovenska vas, g. Vinko Glinšek pa je posebej pozdravil nastopajoče in na kratko opisal o nastanek Slovenske vasi. Za tem je pozdravila tudi napovedovalka koncerta in podala besedo predsedniku zbora, g. Tonetu Jerini. Njegove besede so takoj ustvarile poseben stik med Lanuščani in pevci, saj je Jerina govoril o Janezu Hladniku, ki je študiral v Logatcu in, kot veste, ima veliko zaslugo pri prihodu druge slovenske emigracije v Argentino, zlasti -in še posebno- pa pri ustanovitvi Slovenske vasi na južnem delu Buenos Airesa.

Koncert zbora je bil razdeljen na dva dela, s kratkim intermezzom v izvedbi tria. Vrstile so se slovenske ljudske pesmi, sodobne slovenske skladbe in tudi nekatere »tuje« pesmi. Že od vsega začetka je bilo videti, da ima MePZ PD Logatec poseben smisel za nianse pri izvedbi raznih skladb. Dirigent Lovro Grom je s svojim zmernim načinom amaterske pevce vodil po gotovi poti in uspešni izvedbi vsake partiture. Še posebno uspešne so bile skladbe ljudskega značaja, pri katerih kaže, da se zbor počuti bolj domač. Med pesmimi je nastopila tudi napovedovalka s primerno povezavo, ki ni bila nepotrebno formalna pa tudi ne reskirano improvizirana, temveč jasna in sproščeno spontana, kar je pripomoglo k ustvarjanju lepega vzdušja.

Ne bomo tukaj naštevati celotnega programa, dovolite pa naj omenimo, da so vse pesmi zbudile vesel aplavz med publiko. Najbolj navdušeno so pa ploskali nad nekaterimi domotožnimi in najbolj znanimi pesmimi. Glede tega so si zaslužili posebno omembo »Tam kjer teče bistra Zila«, zborovska verzija Stamponijeve tango-pesmi »El último café« in izvedba med nami slavne »Moja domovina«, predzadnja pesem v programu, ki so jo vsi

Društvu podaril umetniško sliko in knjigo z zgodovino Logaške župnije. Marsikdo je na glas zaprosil »še eno« in zbor je končno še veselo podal »Sem pevec in peti mi je vse na sveti«.

Večer s tem nikakor ni bil končan. Društvo je pripravilo asado-večerjo (un aplauso para los asadores, mimogrede povedano, in tudi za vse v kuhinji), med katerim smo si ob jedači, pijači, klepetu in tudi skupnem petju hranili in ogreli telesa in duše. Očitno je bilo, da je med vaščani in umetniki nastala navdušena atmosfera, saj je veselje plapolalo po dvorani. Težko je povedati kdo je koga navdušil; najbolj verjetno je, da je šlo za medsebojno darovanje-prejemanje. Vse kaže, da so se pevci in njihovo spremstvo v Slovenski vasi res počutili kot doma, istočasno smo se pa domači našli veselega vzdušja obiskovalcev.

Okoli pol enih zjutraj je bil pa čas za odhod. Pri vhodu v Dom, ravno pred Hladnikovim spomenikom, so gostje še zapeli »Slovenec sem« v spremstvu mnogih Lanuščanov, nato so se pa še nepredvideno odločili za obisk cerkve Marije Kraljice, prve slovenske cerkve v Latinski Ameriki, kot je eden od navzočih pojasnil (in jih s tem tudi navdušil).

Za vse, ki smo imeli možnost tega doživetja, je bil ta poseben večer, ne le na kulturnem in umetniškem področju, temveč tudi (in predvsem) na družabnem. Udeležba je bila sicer skromna in upamo, da se bo ob podobnih priložnostih udeležilo še več ljudi, ki imajo veselje do slovenske pesmi in bratovskega srečanja. Čestitamo Društvu Slovenska vas za dobro organiziran večer, seveda pa tudi zboru Pevskega društva Logatec, za tako lepo glasbeno in socialno doživetje.

M.
Fotografija: Boris Rot

August v novembru

1975 in jo šele po petnajstih letih prevedel v slovenščino. Povedal je, kako je do nje prišlo: takrat je preživel skoraj mesec dni v Tilcari, v Jujuyu, na več kot 3.800 m. nadmorske višine, pri likovni umetnici Bari Remec. Ona je imela veliko stikov z domačini. Tam je spoznal mestice, kreolce, prave Indijance, precej Libanoncev in pa tudi kakega Evropejca

(Nemca, Angleža, Poljaka). Domačini so mu pripovedovali precej krute zgodbe o odnosih med priseljenci in njimi samimi. Na podlagi teh pripovedi je nastala ta drama.

Ob tem je pogovor nanesel tudi na to, da marsikateri literarni zgodovinarji povezujejo tematiko s slovenskimi razmerami. Seveda je bilo govora tudi o spravi, nakar je Simčič rekel, da se mu sprava med ustanovami zdi nemogoča. Da je sprava možna edinole med osebami; med rabljem in žrtvijo, oziroma njegovimi potomci.

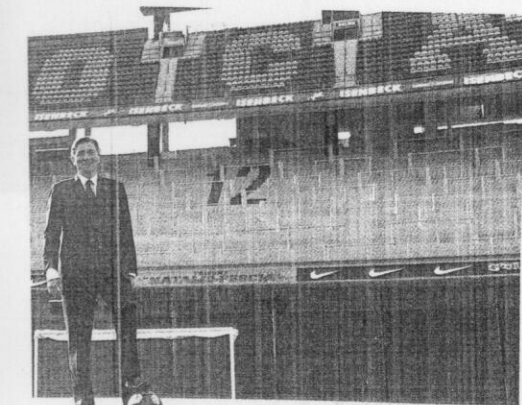
Drame naj bi zaživele na odru, zato so tudi napisane in Simčič je tekstu dodal mnoge pripombe k načrtu nastopajočih, ki bralcu že med branjem dpirajo zastor. A pri teh letih ga nič ne veseli, da bi prizorili kakšno njegovo dramo, ker običajno režiser izkosa opus in ga prilagodi po svojem interesu. Dejansko uniči delo avtorja. Izrazil je tudi dvom, da mnogi mladi danes takih dram ne bi več razumeli; to problem le filozofije, ampak tudi religije.

Naj novemu jubileju sledijo še drugi - mu iz vsega ca želimo!

GB/TR

«Bombonero»

bi povečal in dopolnil Bombonero, ne da bi uničil oprostovito zamisel in delo. Dejansko je Čamernik že v cu s tistim delom odbora, ki brani ohranitev štadiona

© Marko Vombergar 2016

nik Pahor na Bomboneri

asprotuje gradnji novega.

Članku pa se objavi tudi pismo, ki ga je predložil Boce, Danielu Angeliciju, že 9. Junija tega poslala veleposlanica RS, gospa Jadranka Šturm an. Po uvodnih mislih, zgodovinski razlagi in mbi Čamernikovega načrta ob koncu predlaga, :lub izvede vse potrebno, da se ohrani »izreden ektonski dosežek« in naj »prevladajo kulturni in niško profesionalni kriteriji, ki naj dopustijo pove- :obstoječega štadiona«.

pajmo, da bo tudi poseg Republike Slove- :pripomogel, da bo Buenos Aires ohranil ta biser :nskega ustvarjalnega duha.

Hladnikov grob in pevski zbor

Obiskali so nas pevci v župniji San José de Pompeo, Pevskega društva Logatec in kjer je tudi njegov grob. Mešanega pevskega zbora Kako veliko delo je Ivan Cankar z Vrhnike ... opravil med temi ljudmi,

Na levi Marijana Kunc, na desni župnik Alejandro Zelaya (foto Anton Jerina)

manj sem pričakoval, kot sem končno slišal na koncertu v Slomškovem domu. Bilo je lepo presenečenje (posebno bi pohvalil dirigenta). A omeniti želim nekaj drugega.

V zasedbi je med sopranistkami mlada gospa Marijana Kunc. Naprosili so me, da bi peljal njo in še tri spremljevalce iz zbora v neko cerkev v Lanusu, bolj konkretno v Remedios de Escalada, ne daleč od slovenskega doma.

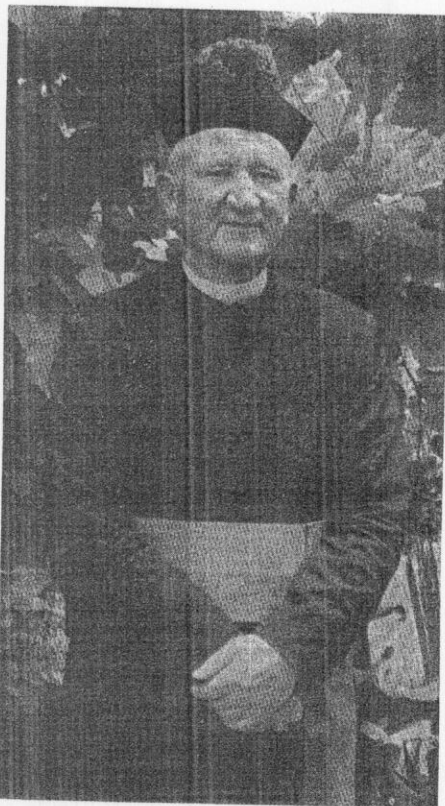
Dospeli smo tja, v kar urejeno četrt, prostorno in lepo okrašeno cerkev, kjer so ravno pripravljali za prvo obhajilo. Sprejel nas je župnik, mladi Alejandro Zelaya, ki je celo govoril angleško in se tako gladko pogovarjal z Marijano. Janez Hladnik je bil namreč brat njene stare mame. Rodil se je na Petkovcu v Župniji Rovte nad Logatcem. V družini je bilo 14 otrok. Tudi ena sestra je bila redovnica.

Tja o želeli tudi zato, ker je bil msgr. Janez Hladnik rojen v logaški občini, iz katere prihaja tudi zbor. Domačini

še sedaj, več kot 50 let po njegovi smrti, odkrivajo in spoznavajo, kako izjemen človek je bil in kaj vse je napravil, najprej kot duhovnik v Sloveniji, nato pa še kot dušni pastir med predvojnimi in povojnimi izseljenci v Argentini. Zadnjih 15 let je preživel med najrevnejšimi prebivalci Buenos Airesa

kaže spominska soba poleg cerkve, v kateri je stalna razstava njegovih osebnih predmetov. Kot nam je povedal župnik Alejandro, ga verniki primerjajo s Cura Brochero, ki je bil pred kratkim kot prvi Argentinec razglašen za svetnika.

Kakor je bilo rečeno, tam smo videli Hladnikov grob, in - kot zgoraj omenjeno - v eni od sob poleg cerkve, obešene na stene številne fotografije in posnetke, povezani s Hladnikom, in ne

JANEZ HLADNIK

v monsenjorski obleki

izključno v Argentini temveč tudi rojstnega kraja in - dobro se ne spominjam - še kaj povezanega s Slovenijo in Slovenci. Vse to ob spremstvu župnika in njegovi razlagi.

Lepa skušnja, ni mi bilo žal, da sem prišel do tja. In, če kogar zanima, se splača obiskati.

Rok Fink